

२०६७

उत्तरवर्ती चरणका नेपाली उपन्यासको विवरण (२०३६-२०६६)

चूडामणि बुढाथोकी

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र सङ्काय
नेपाली केन्द्रीय विभाग अन्तर्गत स्नातकोत्तर तह (एम.ए.)
दोस्रो वर्षको दसौँ पत्रको प्रयोजनका लागि प्रस्तुत

(२०३६-२०६६)

उत्तरवर्ती चरणका नेपाली उपन्यासको विवरण

शोधपत्र

शोधकर्ता

चूडामणि बुढाथोकी
नेपाली केन्द्रीय विभाग
कीर्तिपुर, काठमाडौं
२०६७

एम. ए.

उत्तरवर्ती चरणका नेपाली उपन्यासको विवरण (२०३६-२०६६)

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र सङ्काय
नेपाली केन्द्रीय विभाग अन्तर्गत स्नातकोत्तर तह (एम.ए.)
दोस्रो वर्षको दसौँ पत्रको प्रयोजनका लागि प्रस्तुत

शोधपत्र

शोधकर्ता
चूडामणि बुढाथोकी
नेपाली केन्द्रीय विभाग
कीर्तिपुर, काठमाडौं
२०६७

सह.प्रा.डा. गोपीन्द्र पौडेल
शोधनिर्देशक

उत्तरवर्ती चरणका नेपाली उपन्यासको विवरण (२०३६-२०६६)

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र सङ्काय
नेपाली केन्द्रीय विभाग अन्तर्गत स्नातकोत्तर तह (एम.ए.)
दोस्रो वर्षको दसौं पत्रको प्रयोजनका लागि प्रस्तुत

शोधपत्र

शोधकर्ता
चूडामणि बुढाथोकी
नेपाली केन्द्रीय विभाग
कीर्तिपुर, काठमाडौं
२०६७

शोधनिर्देशकको सिफारिस

प्रस्तुत उत्तरवर्ती चरणका नेपाली उपन्यासको विवरण (२०३६-२०६६) शीर्षकको यो शोधपत्र चूडामणि बुढाथोकीले मेरो निर्देशनमा तयार पार्नुभएको हो । उहाँले परिश्रम पूर्वक तयार पार्नुभएको स्नातकोत्तर शोधपत्रप्रति म सन्तुष्ट छु र आवश्यक मूल्याङ्कनका लागि नेपाली केन्द्रीय विभाग, कीर्तिपुर समक्ष सिफारिस गर्दछु ।

मिति : २०६८

.....
सह.प्रा.डा. गोपीन्द्र पौडेल
(शोधनिर्देशक)
नेपाली केन्द्रीय विभाग
त्रि.वि.कीर्तिपुर

त्रिभुवन विश्वविद्यालय
नेपाली केन्द्रीय विभाग
कीर्तिपुर, काठमाडौं

स्वीकृतिपत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र सङ्कायअन्तर्गत नेपाली केन्द्रीय विभागका छात्र चूडामणि बुढाथोकीले स्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्ष, दसौं पत्रको प्रयोजनका लागि तयार पार्नुभएको उत्तरवर्ती चरणका नेपाली उपन्यासको विवरण (२०३६-२०६६) शीर्षकको शोधपत्र सोही प्रयोजनका लागि स्वीकृत गरिएको छ ।

शोधपत्र मूल्याङ्कन समिति

१. प्रा. राजेन्द्र सुवेदी
(विभागीय प्रमुख)
२. सह.प्रा.डा. गोपीन्द्र पौडेल
(शोधनिर्देशक)
३. प्रा. मोहनराज शर्मा
(बाह्य परीक्षक)

मिति : २०६८/१/

कृतज्ञताज्ञापन

उत्तरवर्ती चरणका नेपाली उपन्यासको विवरण (२०३६-२०६६) शीर्षकको प्रस्तुत शोधपत्र मैले त्रिभुवन विश्वविद्यालय मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र सङ्काय अन्तर्गत स्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षको दसौं पत्रको प्रयोजनका लागि तयार पारेको हुँ । यस कार्यमा मलाई सहयोग गर्नुहुने महानुभावहरु तथा संस्थालाई मेरो तर्फबाट हार्दिक कृतज्ञताज्ञापन गर्दछु ।

प्रस्तुत शोधपत्र मैले श्रद्धेय गुरु गोपीन्द्र पौडेलको निर्देशनमा तयार पारेको हुँ । उहाँले आफ्नो कार्य व्यस्तताका बीचबाट छुट्याउनुभएको समय मेरा लागि अत्यन्त मूल्यवान सावित भएको छ । प्राज्ञिक निर्देश, अमूल्य सरसल्लाह एवम् उचित मार्गनिर्देशन गरी शोधपत्र तयार गर्न सहयोग गर्नुहुने मेरा शोधनिर्देशक गुरुप्रति कृतज्ञताज्ञापन गर्दछु । स्वीकृति प्रदान गरी शोधपत्र लेख्ने अवसर प्रदान गर्नुहुने विभागीय प्रमुख प्रा. राजेन्द्र सुवेदीज्यू तथा त्रिभुवन विश्वविद्यालय कीर्तिपुर केन्द्रीय क्याम्पस अन्तर्गत नेपाली केन्द्रीय विभागप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु ।

यस सन्दर्भमा सामग्री व्यवस्थापन गरी सहयोग गर्ने त्रि.वि. पुस्तकालय, केशर पुस्तकालय, काठमाडौं उपत्यका सार्वजनिक पुस्तकालय, राष्ट्रिय पुस्तकालय लगायत विभिन्न प्रकाशन गृहलाई सम्भन चाहन्छु । शोधपत्र तयार गर्दा ज-जस्का सृजनात्मक र समालोचनात्मक कृतिहरु एवम् फूटकर लेखहरु परेका छन् उहाँहरु पनि स्मरणीय हुनुहुन्छ ।

अत्यन्त कमजोर आर्थिक अवस्थसंग पैँठेजोरी खेल्दै उच्च शिक्षाको महत्त्व बुझी निरन्तर रुपमा माया ममता, स्नेह एवम् आर्थिक सहयोग गर्ने मेरो परिवारप्रति म सधै ऋणी रहनेछु ।

शोधपत्र तयार गर्दा सहयोग गर्नुहुने सहपाठी साथी गिरिराज न्यौपानेप्रति आभार व्यक्त गर्दछु ।

अन्तमा यस शोधपत्रको आवश्यक मूल्याङ्कनका लागि नेपाली केन्द्रीय विभाग समक्ष प्रस्तुत गर्दछु ।

.....

चूडामणि बुढाथोकी
त्रिभुवन विश्वविद्यालय
नेपाली केन्द्रीय विभाग
कीर्तिपुर

मिति : २०६८/१/

विषय सूची

पेज नं.

पहिलो परिच्छेद

शोधपरिचय

१.१ शोधशीर्षक	१
१.२ शोधकार्यको प्रयोजन	१
१.३ विषयपरिचय	१
१.४ समस्याकथन	१
१.५ शोधकार्यको उद्देश्य	२
१.६ पूर्वकार्यको समीक्षा	२
१.७ शोधकार्यको औचित्य, महत्त्व र उपयोगिता	३
१.८ शोधकार्यको सीमाङ्कन	३
१.९ सामग्री सङ्कलन र शोधविधि	४
१.१० शोधपत्रको रुपरेखा	४

दोस्रो परिच्छेद

उपन्यास सिद्धान्त र नेपाली उपन्यास परम्परा

२.१ परिचय	५
२.२ उपन्यासको परिभाषा	६
२.३ उपन्यासका तत्त्वहरू	९
२.३.१ कथानक/कथावस्तु	१०
२.३.२ पात्र/ चरित्रचित्रण	१३
२.३.३ परिवेश/देश, काल र वातावरण	१५
२.३.४ संवाद / कथोपकथन	१६
२.३.५ उद्देश्य	१७
२.३.६ सारवस्तु/ विचार तत्त्व	१८
२.३.७ द्वन्द्व	८
२.३.८ दृष्टिबिन्दु	१९
२.३.९ भाषाशैली	२०
२.४ नेपाली उपन्यासको विकासक्रम	२१

२.४.१ प्राथमिक काल	२१
२.४.२ माध्यमिक काल	२२
२.४.३ आधुनिक काल	२४
२.४.३.१ प्रथम चरण	२५
२.४.३.२ द्वितीय चरण	२६
२.४.३.३ तृतीय चरण	२७

तेस्रो परिच्छेद

३.१ नेपाली उपन्यासको उत्तरवर्ती चरण	३०
३.२ स्पष्टीकरण	३१
३.३ त्रिभुवन विश्वविद्यालय केन्द्रीय पुस्तकालयमा रहेका उत्तरवर्ती चरणका नेपाली उपन्यासहरूको विवरण	३१
३.४ त्रिभुवन विश्वविद्यालय केन्द्रीय पुस्तकालयमा रहेका भारतबाट प्रकाशित उत्तरवर्ती चरणका नेपाली उपन्यासहरूको विवरण	४४
३.५ त्रिभुवन विश्वविद्यालय केन्द्रीय पुस्तकालयमा नरहेका उत्तरवर्ती चरणका नेपाली उपन्यासहरूको विवरण	४९
३.६ प्रकाशक बाहेकका उत्तरवर्ती चरणका नेपाली उपन्यासहरूको विवरण	५२

चौथो परिच्छेद

उपसंहार तथा निष्कर्ष	५८
सन्दर्भ सूची	६१